

ANALYSIS OF THE CURRENT STATE OF TEACHING THE SUBJECT OF GEOGRAPHY OF PUPILS WITH MILD INTELLECTUAL DISABILITY

[ANALYZA SUCASNEHO STAVU VYUCOVANIA PREDMETU GEOGRAFIA ZIAKOV S LAHKYM STUPNOM MENTALNEHO POSTIHNUTIA]

Monika Sulovska – Miroslava Tomaskova – Alica Vancova

doi: 10.18355/PG.2021.10.1.6

Abstract

The article maps the current state of learning the subject geography for pupils with a mild degree of mental disability in the condition of special classes and special primary schools in Slovakia. The aim of the research was to identify, describe and analyze the needs of teachers of geography in these two educational environments. The data was obtained from 78 teachers of geography by using the questionnaire method. The analysis of data revealed the biggest shortcomings not only in the methodological support of this subject but also in the absence of teacher's education. Statistically based research results point not only to the absence of digital educational content but also to the more frequented use of digital technologies, to which a new form of distance education has contributed to a large extent.

69

Key words

textbook, geography, pupil with mild intellectual disability, special primary school, special class, questionnaire

Anotácia

Príspevok mapuje aktuálny stav vyučovania predmetu geografia u žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia v podmienkach špeciálnych tried a špeciálnych základných škôl na Slovensku. Cieľom výskumu bolo zistiť, popísať a analyzovať potreby učiteľov geografie v týchto dvoch vzdelávacích prostrediach. Analýzou dát, získaných pomocou dotazníkovej metódy od 78 učiteľov geografie, boli zistené najväčšie nedostatky nielen v metodologickej podpore tohto predmetu, ale i absentujúcom vzdelávaní učiteľov. Štatisticky podložené výskumné výsledky poukazujú nielen na absenciu digitálneho vzdelávacieho obsahu, ale i na čoraz frekventovanejšie používanie digitálnych technológií, k čomu v nemalej miere prispela i nová forma dištančného vzdelávania.

Kľúčové slová

geografia, žiak s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, špeciálna základná škola, špeciálna trieda, dotazník

---

Úvod do problematiky

Zásluhou obrovského technologického pokroku sa informačné a komunikačné technológie stali bezpochyby každodennou súčasťou nášho života. Ich využívanie sa pochopiteľne odrazilo i v edukácii na školách a podpísalo sa i na rozvoji dištančnej výučby, ktorá súvisela s prerušením vyučovania v školách v rámci opatrení proti šíreniu koronavírusu. Pandémiou sa v oblasti digitalizácie školstva odhalili veľké nedostatky, prechod na dištančné vzdelávanie zastihlo nepripravené nielen školy, ale v rovnakej situácii sa ocitli aj žiaci a ich rodičia. Najväčším problémom sa stalo najmä nedostatočné technické vybavenie a pripojenie k internetu, ktoré si nemohol dovoliť každý. Tisíce detí tak zostali doma s veľmi obmedzeným prístupom k vzdelávaniu. Nová situácia si od učiteľov vyžadovala nové digitálne zručnosti, flexibilitu, čo malo za následok zvýšenie dopytu nielen po e-learningových softwarových produktoch, komunikačných platformách, webinaroch, ale i po zdigitalizovaných učebniciach a samotnom digitálnom vzdelávacom obsahu. Pandémia sa tak stala impulzom pre inovácie v školstve. Výzvou, ktorá naše školstvo v istom smere posunula vpred. Ako pandémia ohrozila vzdelávanie žiakov s mentálnym postihnutím? V čom môže byť výzvou pre budúcnosť predmetu geografia u týchto žiakov?

Teoretické východiská

Generálny riaditeľ Svetovej zdravotníckej organizácie vyhlásil 11. 3. 2020 pandémiu ochorenia COVID-19. Vláda SR uznesením č. 111 z 11. marca 2020 vyhlásila mimoriadnu situáciu v súvislosti s ohrozením verejného zdravia II. stupňa z dôvodu ochorenia COVID-19 spôsobeným korona vírusom SARS-CoV2 na území Slovenskej republiky. Vláda SR v tejto súvislosti uzneseniami č. 114 z 15. 3. 2020 a č. 115 z 18. 3. 2020 vyhlásila a následne rozšírila núdzový stav. Úrad verejného zdravotníctva SR opatrením č. OLP/2576/2020 z 12. 3. 2020 zakázal prevádzku zariadení pre deti a mládež podľa § 24 zákona č. 355/2007 Z. z. Ministerka školstva, vedy, výskumu a športu SR usmernením z 12. 3. 2020 prerušila vyučovanie na školách a školských zariadeniach v období od 16. 3. 2020 do 29. 3. 2020 vrátane. Ústredný krízový štáb na svojom zasadnutí 23. 3. 2020 prijal ďalšie opatrenia na ďalšie riešenie epidemiologickej situácie. Následne 26. 3. 2020 vydal už nový minister školstva rozhodnutie o prerušení vyučovania aj na obdobie od 30. 3. 2020 (Rozhodnutie ministra školstva, vedy, výskumu a športu SR z 26. marca 2020, <https://www.minedu.sk/data/att/16003.pdf>).

Ministerstvo spolu s niekoľkými mimovládnyimi organizáciami predstavilo 26. marca 2020 nový portál učímenadiaľku.sk. Portál obsahoval informácie o možnostiach online vyučovania a zadávania úloh, odporúčania a metodické pokyny, ale aj digitálne spracované učivo. Viacero súkromných spoločností sprístupnilo širokej verejnosti svoje vzdelávacie portály s digitálnym vzdelávacím obsahom, v oblasti vyučovania geografie to boli napr. fenomenysveta.sk, lepsiageografia.sk. Z iniciatívy učiteľov vznikol portál zavretaskola.sk, kde možno v súčasnosti nájsť takmer 700 digitálnych vzdelávacích obsahov, len 9 z nich je však určených žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Digitálny vzdelávací obsah pre žiakov s mentálnym postihnutím sa tu nenachádza. Vznikol i portál Zábavný

zemepis <https://www.geograf.in/sk/>, z ktorého sa dá čerpať i pri výučbe žiakov s mentálnym postihnutím. Viacero učiteľov, rodičov a žiakov uvítalo ponuku vydavateľstiev so sprístupnením učebníc a pracovných zošitov v elektronickej podobe. Pozitívom bola i široká ponuka webinárov pre učiteľov realizovaná vydavateľstvami, Akadémiou vzdelávania, európskou komunitou škôl eTwinning a mnohými ďalšími organizáciami. Väčšina webinárov bola poskytovaná bezplatne a veľa informácií z nich mohli načerpať aj učitelia geografie.

Žiaci so špeciálnymi edukačnými potrebami sa vrátili do školských lavíc 1. júna 2020. Analytici Inštitútu vzdelávacej politiky počas koronakrízy a dištančného vzdelávania upozornili na to, že do domáceho online vyučovania sa nedokázali zapojiť desaťtisíce detí, predovšetkým tie zo sociálne znevýhodneného prostredia. V tomto školskom roku 2020/2021 vydal minister školstva v súvislosti s COVID-19 až 11 rozhodnutí a jedno usmernenie (<https://www.minedu.sk/rozhodnutia-a-usmernenia-v-case-covid-19/>). Výučba v špeciálnych základných školách bola v tomto období opätovne niekoľko krát prerušená.

Cieľ výskumu

Cieľom výskumu bolo zhodnotiť aktuálny stav procesuálnej stránky predmetu geografia vo vyučovaní žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia.

Výskumné otázky

V závislosti od výskumného cieľa sme si stanovili nasledovné výskumné otázky:

VO1: Aký je záujem žiakov o predmet geografia?

VO2: V akom vzťahu je sledovanie vývoja v oblasti geografie a tvorbe vlastného digitálneho vzdelávacieho obsahu u učiteľov?

VO3: Ako posudzujú učitelia efektivitu vyučovania geografie prostredníctvom digitálnych technológií?

Výskumné hypotézy

Hypotéza č.1: Žiaci, ktorých učitelia považujú geografiu za dôležitý predmet, prejavujú väčší záujem o tento predmet ako žiaci, ktorých učitelia geografiu za dôležitý predmet nepovažujú.

Hypotéza č.2: Učitelia, ktorí aktívne sledujú vývoj vyučovania geografie tvoria v oveľa väčšej miere vlastný digitálny vzdelávacie obsah ako učitelia, ktorí vývoj vyučovania geografie nesledujú.

Hypotéza č.3: Vyučovanie geografie pomocou digitálnych technológií označujú za efektívnejšie učitelia, ktorých žiaci na vyučovaní s digitálnymi technológiami pracujú, ako učitelia, ktorých žiaci na vyučovaní s digitálnymi technológiami nepracujú.

Metodológia výskumu

Za účelom zberu dát sme si zvolili dotazníkovú metódu, výskumným nástrojom bol elektronický dotazník vlastnej konštrukcie, ktorý obsahoval 30 položiek (16 zatvorených, 7 poloopených a 7 otvorených položiek). Dotazník bol vytvorený pomocou nástroja Google Forms. Dáta získané

z dotazníkov sme vyhodnocovali v programe Microsoft Office Excel a pomocou štatistického softvéru PSPP. Vzťahy medzi premennými sme zisťovali pomocou Pearsonovho chí-kvadrát testu, ktorý je základným a najpoužívanejším testom nezávislosti v kontingenčnej tabuľke. Využili sme aj Yatesovu korekciu, jedná sa o vylepšený chí-kvadrát test pre tabuľky typu 2x2, vzhľadom k tomu, že naše tabuľky obsahovali očakávané frekvencie menšie ako 10.

Výskumná vzorka

Výskumnú vzorku tvorili učители, ktorí aktuálne v školskom roku 2020/2021 učia predmet geografia žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia. Online dotazník sme rozposlali mailom všetkým riaditeľom špeciálnych základných škôl a riaditeľom základných škôl, ktoré majú zriadenú špeciálnu triedu určenú žiakom s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia. V sprievodnej správe sme riaditeľov požiadali o distribúciu dotazníka učiteľom geografie. Kontakty na riaditeľov škôl sme získali zo zoznamov škôl zverejnených na webovej stránke Centra vedecko-technických informácií v SR. Oslovili sme celý základný súbor, tzn. 129 špeciálnych základných škôl a 322 bežných škôl. Celkový počet respondentov, ktorí vyplnili dotazník bol 78 (14 mužov, 64 žien), vzhľadom na počet škôl - v rovnomernom zastúpení všetkých územných celkov. 95% učiteľov udávalo ako najvyššie dosiahnuté vysokoškolské vzdelanie II. stupňa v príslušnom obore, traja učители uviedli vysokoškolské vzdelanie III. stupňa a jeden vyššie odborné vzdelanie v odbore špeciálna pedagogika. 83% učiteľov uvádzalo pedagogickú prax dlhšiu ako 10 rokov, 42% učiteľov učí geografiu viac ako 10 rokov. 24% učiteľov prejavilo záujem o výsledky výskumu.

72

Výsledky výskumu

Hypotéza č. 1: Žiaci, ktorých učители považujú geografiu za dôležitý predmet, prejavujú väčší záujem o tento predmet ako žiaci, ktorých učители geografiu za dôležitý predmet nepovažujú.

Pozorovanými znakmi našej H1 sú dva kvalitatívne znaky - záujem žiakov o predmet geografia a hodnotenie dôležitosti predmetu geografia príslušnými učiteľmi. Testovali sme hypotézu H_{10} : „Záujem žiakov o predmet geografia nie je závislý od stupňa dôležitosti tohto predmetu z pohľadu učiteľov“, týkajúcu sa nezávislosti pozorovaných premenných na zvolenej hladine významnosti $\alpha = 0,05$. Tabuľka č.1 vyjadruje pozorované početnosti skýmaných premenných, za nimi sú v zátvorkách uvedené očakávané početnosti. Keďže kontingenčná tabuľka je veľkosti 2x2 a očakávané početnosti v nej sú menšie ako 10, použili sme aj Yatesovu korekciu (Tabuľka č.2).

Tabuľka č. 1 Kontingenčná tabuľka s očakávanými početnosťami

Kontingenčná tabuľka k H1 (očakávané početnosti)		Záujem žiakov o predmet geografia		
		malý	primeraný	Σ
Predmet geografia je pre žiakov dôležitý	áno	28 (29,21)	39 (37,79)	67
	nie	6 (4,79)	5 (6,21)	11

	Σ	34	44	78
--	----------	----	----	----

Tabuľka č. 2 Výsledky štatistických výpočtov k H1

Chí kvadrát χ^2	0,214
Hladina významnosti α	0,05
Kritická hodnota χ^2	3,841
Yatesova korekcia	0,052

Vypočítaná hodnota testovacieho kritéria nepresahuje kritickú hodnotu na príslušnej hladine štatistickej významnosti, preto testovaciu hypotézu H_{10} prijímame a môžeme povedať, že medzi testovanými premennými neexistuje štatisticky významná závislosť. Hypotézu H_1 na základe vyššie uvedených skutočností zamietame, **záujem žiakov o predmet geografia nie je závislý od stupňa dôležitosti predmetu vyjadreného učiteľmi.**

Hypotéza č.2: Učitelia, ktorí aktívne sledujú vývoj vyučovania geografie tvoria v oveľa väčšej miere vlastný digitálny vzdelávací obsah ako učitelia, ktorí vývoj vyučovania geografie nesledujú.

Pozorovanými znakmi našej H_2 sú dva kvalitatívne znaky - aktívne využívanie digitálnych technológií žiakmi a sledovanie vývoja geografie u učiteľov. Testovali sme hypotézu H_{10} : „Tvorba vlastného digitálneho vzdelávacieho obsahu u učiteľov nie je závislá od sledovania vývoja vyučovania geografie.“ Tabuľka č.3 vyjadruje pozorované početnosti skúmaných premenných, za nimi sú v zátvorkách uvedené očakávané početnosti. Keďže kontingenčná tabuľka je veľkosti 2×2 a očakávané početnosti v nej sú menšie ako 10, použili sme aj v tomto prípade okrem Chí kvadrátu aj Yatesovu korekciu (Tabuľka č. 4).

Tabuľka č. 3 Kontingenčná tabuľka s očakávanými početnosťami

Kontingenčná tabuľka k H_2 (očakávané početnosti)		Aktívne využívanie digitálnych technológií žiakmi		
		áno	nie	Σ
Sledovanie vývoja geografie	áno	21 (21,46)	6 (5,54)	27
	nie	41 (40,54)	10 (10,46)	51
	Σ	62	16	78

Tabuľka č. 4 Výsledky štatistických výpočtov k H_2

Chí kvadrát χ^2	0,001
Hladina významnosti α	0,05
Kritická hodnota χ^2	3,841
Yatesova korekcia	0,003

Vypočítaná hodnota testovacieho kritéria nepresahuje kritickú hodnotu na príslušnej hladine štatistickej významnosti, preto testovaciu hypotézu H_{20} prijímame.

Hypotézu H_2 zamietame, **tvorba vlastného digitálneho vzdelávacieho obsahu u učiteľov nie je závislá od sledovania vývoja vyučovania geografie.**

Hypotéza č.3: Vyučovanie geografie pomocou digitálnych technológií označujú za efektívnejšie učitelia, ktorých žiaci na vyučovaní s digitálnymi technológiami pracujú, ako učitelia, ktorých žiaci na vyučovaní s digitálnymi technológiami nepracujú.

Pozorovanými znakmi našej H_3 sú dva kvalitatívne znaky - aktívne využívanie digitálnych technológií žiakmi a efektivita vyučovania s využitím digitálnych technológií. Testovali sme hypotézu H_{30} : „Tvorba vlastného digitálneho vzdelávacieho obsahu u učiteľov nie je závislá od sledovania vývoja vyučovania geografie.“ Tabuľka č.7 vyjadruje pozorované početnosti skúmaných premenných, za nimi sú v zátvorkách uvedené očakávané početnosti. Keďže kontingenčná tabuľka je veľkosti 2×2 a očakávané početnosti v nej sú menšie ako 10, použili sme aj v tomto prípade okrem Chí kvadrátu aj Yatesovu korekciu (Tabuľka č. 8).

Tabuľka č. 7 Kontingenčná tabuľka s očakávanými početnosťami

Kontingenčná tabuľka k H_3 (očakávané početnosti)		Aktívne využívanie digitálnych technológií žiakmi		
		áno	nie	Σ
Efektivita vyučovania s digitálnymi technológiami	áno	57 (50,87)	7 (13,13)	64
	nie	5 (11,13)	9 (2,87)	14
	Σ	62	16	78

Tabuľka č. 8 Výsledky štatistických výpočtov k H_3

Chí kvadrát χ^2	16,912
Hladina významnosti α	0,05
Kritická hodnota χ^2	3,841
Yatesova korekcia	0,466

Nami vypočítaná hodnota testovacieho kritéria χ^2 presahuje kritickú hodnotu na príslušnej hladine významnosti. Preto testovaciu hypotézu H_{30} zamietame a môžeme povedať, že medzi testovanými premennými existuje štatisticky významná závislosť. Prijímame hypotézu H_3 - **učitelia, ktorých žiaci na vyučovaní používajú digitálne technológie, považujú vyučovanie geografie pomocou digitálnych technológií za efektívnejšie.**

Diskusia

Z výskumu Šulovská (2013) vyplynulo, že základnými požiadavkami vedúcimi k efektívnej vyučovacej hodine je prístupivo podaný obsah učiva, jasné určenie edukačného cieľa, ekonomické využitie vyučovacieho času,

aktivita žiakov, učiteľ s pozitívnym vzťahom k deťom a k svojmu predmetu, používanie moderných digitálnych technológií žiakmi, vzájomná prepojenosť geografie s ostatnými predmetmi a s praktickým životom. Predmet geografia považuje za dôležitý pre žiakov s mentálnym postihnutím 86% učiteľov. Z ich pohľadu však až 45% žiakov neprejavuje o predmet dostatočný záujem. V režime dištančného vzdelávania, v komparácii s prezenčným vyučovaním v škole, hodnotilo kvalitu práce žiakov až 54% učiteľov ako výrazne horšiu, 28% ako horšiu. Prerušenie vyučovania v školách v rámci opatrení proti šíreniu koronavírusu si vyžiadalo v oveľa väčšej miere ako doposiaľ využívanie dištančných foriem vzdelávania. Riaditelia počas prerušenia vyučovania na školách museli byť flexibilní a zabezpečovať výučbu podľa podmienok a možností školy. Z výsledkov nášho výskumu je evidentné, že väčšina žiakov s mentálnym postihnutím v tomto režime nedokáže pracovať nielen pre absenciu technického vybavenia, či spoluprácu rodičov, ale i pre nezáujem ich samotných. 56% učiteľov uviedlo, že sa ich žiaci vzdelávajú len formou učebných materiálov a pracovných listov sprostredkovaných žiakom osobne učiteľom, komunitným pracovníkom, asistentom učiteľa alebo cez mailové adresy, či messenger. Len 12% učiteľov uvádza, že vyučovalo žiakov v tomto období prostredníctvom komunikačných platforiem ako je Zoom, MS Teams alebo Google Meet. 30% učiteľov uviedlo vyučovanie prostredníctvom viacerých foriem, je teda možné, že učiteľov využívajúcich komunikačné online platformy je viac. Z výskumu vyplynulo, že 84% učiteľov sa za posledných 5 rokov nezúčastnilo žiadneho vzdelávania súvisiaceho s výučbou predmetu geografia. K podobným výsledkom sme dospeli aj vo výskume Šulovská, Holubiczká (2018), kde sa vzdelávania v oblasti vyučovacieho procesu predmetu geografia zúčastnilo len 10% respondentov (ako najväčšie prekážky ďalšieho vzdelávania učiteľa uvádzali, že neregistrujú v tejto oblasti žiadne ponuky). Kontinuálne vzdelávanie učiteľov základných škôl v predmete geografia poskytujú viaceré inštitúcie na Slovensku, k vysokým školám možno zaradiť napr. Prírodovedeckú fakultu UK v Bratislave <https://fns.uniba.sk/studium/kontinualne-vzdelavanie-ucitelov-zs-a-ss/>. Honan (2008) navrhuje, aby dostali učitelia dostatočnú voľnosť pri výbere a využívaní digitálneho vzdelávacieho obsahu. Je potešiteľné, že vývoj v oblasti vyučovania geografie sleduje 65% učiteľov. Pri tejto otázke mohli udávať učitelia viaceré možnosti, medzi najfrekventovanejšie boli uvádzané: som členom skupiny učiteľov na sociálnej sieti (89%), odoberám geografické časopisy (67%), som odoberateľom geografického kanála (52%). Pozitívom je, že vyučovanie geografie pomocou digitálnych technológií realizuje 95% učiteľov, až 41% využíva digitálne technológie rovnomerne vo všetkých fázach vyučovania. Takéto vyučovanie považuje za efektívne až 83% učiteľov. Najväčšiu efektívnosť vidia v silnej motivácii žiakov, názornosti, rôznorodosti úloh a okamžitej spätnej väzbe. Je potešiteľné, že vlastný digitálny vzdelávací obsah si pre svojich žiakov pripravuje 53% učiteľov. Vyplýva to však aj z absencie kvalitnej učebnice, na ktorú upozornili nielen respondenti výskumu, ale na ktorú sme upozornili aj my Šulovská (2019), Šulovská, Vančová (2014). K efektívnemu využívaniu digitálnych nástrojov vo výučbe potrebuje mať 72% učiteľov vytvorené hotové učebné materiály,

50% vyžaduje metodickú pomoc v oblasti využívania digitálnych nástrojov vo výučbe, 39% vlastnú užívateľskú skúsenosť, 38% učiteľov potrebuje kooperovať s inými učiteľmi a čerpať z ich skúseností. Práve na efektívnosť poslednej menovanej upozorňujú vo svojom výskume Frederick, Schweizzer a Lowe (2006) a odporúčajú, aby učitelia dostali príležitosť sledovať svojich inovatívnych kolegov využívajúcich digitálne nástroje priamo vo vyučovacom procese.

Ak majú žiaci na školách získavať kľúčové kompetencie potrebné pre život v spoločnosti, nestačí školy zásobovať len modernou technikou. Dôležitejšie je zakomponovať digitálne prostriedky do obsahu, cieľov a metód vyučovania. Internet poskytuje prístup k rôznym materiálom pre potreby geografie v oveľa väčšom rozsahu než dokáže učebnica. Padberg (2010) vo svojom výskume využitia internetu vo vyučovaní však upozorňuje na jeho rozptýlenie žiakmi. Dôveryhodnosť 99% webových stránok nebola podľa autora nikdy preskúmaná. Autor upozorňuje aj na zastaranosť informácií niektorých portálov a zároveň aj na rýchle inovačné tempo vývoja.

Záver

Moderné technológie počas pandémie potrápili nejedného učiteľa. Zmeny v spoločnosti i reforma vzdelávania zdôrazňujú rozvoj nových kompetencií učiteľov a žiakov v kontexte zavádzania moderných digitálnych technológií vo vyučovaní. Je preto potrebné, aby učitelia reagovali na prebiehajúce zmeny, na nový obsah vzdelávania orientovaný viac na prax, na inovatívne metódy vyučovania, na využívanie digitálnych technológií a tiež aj na aktuálne trendy v jednotlivých vedných disciplínach. Z výskumu vyplynulo, že učitelia potrebujú dostatok informácií a metodických materiálov využiteľných v modernom vyučovaní. Snahou učiteľov edukujúcich žiakov s LMP totiž stále je zefektívňovanie výučby geografie, viac ju priblížiť možnostiam, schopnostiam a záujmom žiakov. Vo vzdelávaní žiakov s LMP je veľmi dôležitá interakcia žiak – učiteľ a tá sa nedá nahradiť počítačom. Úlohou učiteľa je neustále sledovať, ako prebieha proces učenia žiakov, získavať bezprostrednú spätnú väzbu a korigovať prácu žiaka.

Príspevok je čiastkovým výstupom projektu KEGA 064UK-4/2020 Elektronická učebnica geografie pre žiakov s mentálnym postihnutím.

Bibliographic references

FREDERICK, G.R. – SCHWEIZER, H., LOWE, R. 2006. After the in-service course: Challenges of technology integration. In Computers in the Schools, vol. 23, pp. 73-84.

HONAN, E. 2008. Barriers to teacher using digital texts in literacy classrooms. In Literacy, vol. 42, pp. 36-43.

PADBERG, S. 2010. Der Einsatz des Internets im Geographieunterricht. Frankfurt am Main: Peter Lang Verlag 2010. ISBN 978-3-631-59967-9.

ROZHODNUTIE MINISTRA SKOLSTVA, VEDY, VYSKUMU A SPORTU SR z 26. marca 2020. Available online:

<https://www.minedu.sk/data/att/16003.pdf>

ROZHODNUTIA A USMERNENIA V CASE Covid-19. Available online:
<https://www.minedu.sk/rozhodnutia-a-usmernenia-v-case-covid-19/>

SULOVSKA, M. 2019. Vyvoj vyucovania geografie u ziaikov s mentalnym postihnutim na Slovensku v rozmedzi rokov 1918-2018. In Historicke reflexie a nove vyzvy v slovenskej a ceskej specialnej pedagogike za poslednych 100 rokov. Brno: MSD, 2019. ISBN 978-80-7392-303-7.

SULOVSKA, M. 2013. Co je to efektivne vyucovanie geografie? In Kriza pedagogiky. Bratislava: Univerzita Komenskeho v Bratislave, pp. 454-461.

SULOVSKA, M. – HOLUBICZKA, S. 2018. Analyza potrieb ucitelov geografie specialnych zakladnych skol. In Paedagogica Specialis, vol. 32, pp. 312-326. ISBN 978-80-223-4610-8.

SULOVSKA, M. – VANCOVA, A. 2014. Otazky a problemy geografie v sucasnej edukacii ziaikov s lankym stupnom mentalneho postihnutia. In Soucasna slovenska a ceska specialni pedagogika v kontextu vedy a vyzkumu. Praha: Knihy nejen pro bohate, ISBN 978-80-86499-10-9.

PaedDr. Monika Šulovská, PhD.

Mgr. Miroslava Tomášková, PhD.

Prof. PaedDr. Alica Vančová, CSc.

Comenius University Faculty of Education

Department of Special Education

Račianska 59, Bratislava 81334

Slovakia

sulovska@fedu.uniba.sk

tomaskova@fedu.uniba.sk

vancova@fedu.uniba.sk